

◀ **اهمیت وزیر نفت در دولتی بیش از حوزه‌های دیگر در ترکیب کابینه رئیس‌جمهور محسوب می‌شود. اولویت وزیر نفت دولت چهاردهم پس از تأیید اعتبار چه باید باشد؟**

در حال حاضر وزارت نفت و وزارت نیرو پاشنه آشیل کشور شده و قطعا موفقیت یا شکست هر کدام از این دو بازناب وسیعی در کارنامه رئیس‌جمهور خواهد داشت و ناکامی‌های احتمالی حتما به اقتصاد و حوزه‌های دیگر در کشور در سطح کلان وارد خواهد کرد و ناترازی‌ها در این بخش باعث ایجاد بحران در کشور خواهد شد. به نظر من فردی که به‌عنوان وزیر نفت دولت چهاردهم برگزیده خواهد شد، باید توان این‌را داشته باشد که در ۵ ماه نخست حضور خود اقدامی عاجل در خصوص بهره‌برداری از میدان نفتی آرش انجام دهد و بسیار مطلوب است باانتقال دستگاه‌های حفاری در این میدان نفتی، بهره‌برداری از این میدان نفتی مشترک کویت و عربستان را عملیاتی سازد، از این رو بسیار ضروری است که وزیر نفت آینده با سیاست‌گذاری‌های صحیح در میدان نفتی فرژادالف و ب، حفاری و بهره‌برداری را شروع کند. خوشبختانه دستگاه‌ها و تجهیزات ایرانی برای بهره‌برداری از این میادین، مستقر را خلیج فارس مهیای انجام کار هستند و آمادگی بهره‌برداری نفت و گازاز این میدان تا حدود یک میلیارد مترمکعب گاز در روز از این میدان وجود دارد و به این ترتیب مشکل ناترازی موجود نیز حل خواهد شد و امیدواریم از این طریق مشکلات فعلی در این زمینه به‌صورت عاجل حل شود و در درازمدت باید به سمت تولیدگاز باسیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های طولانی مدت حرکت کنیم.

◀ **تغییرات اقلیمی و ناترازی انرژی به ویژه گاز و برق در کشور از جمله مشکلاتی است که کشور و صنایع و تولید را با چالش‌های بسیار مواجه کرده است. وزیر نفت دولت پزشکیان چه اقدامی در این راستا می‌تواند انجام دهد؟**
موضوع بعدی در این زمینه تنوع بخشی در سبد انرژی به ویژه در حوزه متانزل است که با توجه به تغییرات اقلیمی و تغییرات آب و هوا، ضروری است دولت چهاردهم باید تغییراتی را در این زمینه انجام دهد چرا که یکی از محدودیت‌ها منابع انرژی در کشور در حوزه‌گاز به ویژه در فصل زمستان ایجاد می‌شود و متاسفانه اقدامات صورت گرفته در این زمینه تاکنون موفقیت آمیز نبوده است و در تولید و رف‌نیازهای کشور برای گاز موفق نبوده‌ایم و ازاین رو بحران انرژی در حوزه‌های مختلف ایجاد شده است که نیاز به تمهیدات لازم از سوی وزیر نفت دولت چهاردهم برای حل مشکل دراین بخش دارد و قطعا با رفع مشکل در تنوع بخشی به بخش انرژی متانزل، متعادل ساختن عرضه انرژی به تأمین صنایع نیز بهبود خواهد یافت. در این زمینه لازم است اقدامات اکتشافی در حوزه‌های نفت و گاز در خشکی و آب افزایش یابد. در میادین خشکی مانند میدان نفتی آزادگان که با عراق مشترک هستیم نسبت به تعیین تکلیف حدود ۲۸ میدان تعیین تکلیف جدی به عمل آوریم. بنا بر اخبار منتشره این ۲۸ میدان IPC بوده و بهره‌برداری از بسیاری از آنها به دلایل مختلف با مشکلاتی مواجه شده است که باید وزیر نفت آینده با برگزاری جلسه‌هایی نسبت به رصد و شناسایی مشکلات اقدام کند تا پروژه‌های نیمه‌کاره یا جدید در این زمینه تعریف و عملیاتی شود و دستگا‌های حفاری جدید برای انجام عملیات جدید در این مناطق مستقر و آماده‌ا شودند.

«**آرمان ملی**» در گفت‌وگو با هدایت‌اله خادمی، نماینده ادوار مجلس اولویت‌های وزارت نفت در دولت چهاردهم را بررسی می‌کند

مطالبات نفتی پس از تنفیذ رسمی

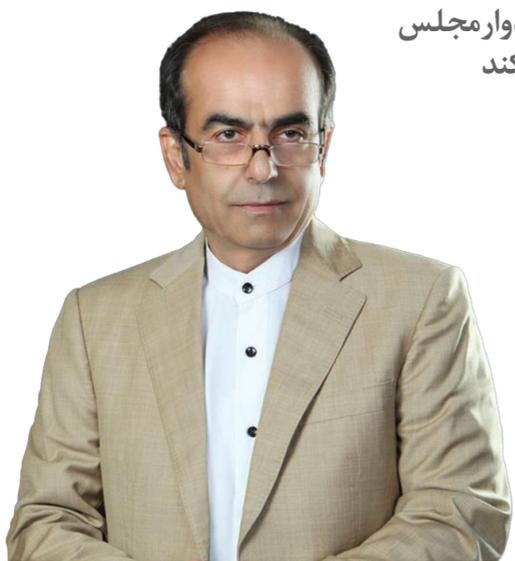
پاشنه آشیل دولت چهاردهم

امید به درمان ناترازی‌ها با طیب دولت چهاردهم

آرمان ملی – صد یقه بهزادپور؛ با تنفیذ حکم پزشکیان به عنوان نهمین رئیس‌جمهور دولت چهاردهم، مطالبات در حوزه‌های مختلف شکل رسمی‌تری می‌گیرد و فرصت مناسب‌تری برای رئیس‌جمهور منتخب ایجاد می‌شود تا با حضور در ساختمان پاستور بر اظهارات خود مبنی بر تلاش برای ساختن کشور و اقتصاد بهتر تلاش کند. تشکیل کابینه دولت چهاردهم که مدتی است با شکل‌گیری کمیته راهبری ایجاد شده و گزینه‌های مختلفی برای آن پیشنهاد شده است، از مهم‌ترین فرآیندهایی به شمار می‌آید که می‌تواند کارنامه دولت در پایان دوره چهارساله حضور خود در قوه مجریه را درخشان یا پراپه‌ام سازد. به‌گفته کارشناسان؛ وزارت نفت از مهم‌ترین حوزه‌هایی به شمار می‌آید که با توجه به گستردگی و درآمدزایی آن با توجه به چالش‌های پیش‌رو با وجود تحریم‌ها و اهرم‌های فشار داخلی، می‌تواند علاوه بر افزایش منابع ارزی – ریالی کشور، به‌دیگر بخش‌های اقتصادی کشور نیز سامان دهد.

◀ **نیروی انسانی و به‌کارگیری نیروهای متخصص و نگهداری آنها در این حوزه یکی از چالش‌های سال‌های اخیر است که منجر به کاهش کارآمدی در این زمینه شده است. اولویت‌های وزیر نفت در این بخش چه باید باشد؟**

رسیدگی به نیروی انسانی در وزارت نفت از چالش‌هایی به شمار می‌آیند که پیش از این در این وزارتخانه وجود داشته است و فعالان در این بخش از آن به‌عنوان مطالبه و دغدغه خود از وزیر نفت دولت چهاردهم یاد می‌کنند و امیدوارند که این مشکل در دولت آقای پزشکیان مورد توجه واقع شود. آموزش نیروی انسانی و ارتقای سطح دانش فنی آنها که در سال‌های اخیر از استانداردهای روز دنیا در سال‌های گذشته عقب مانده است، اقدامات لازم به‌منظور جذب و پایداری حضور نیروهای متخصص و کارآمد در حوزه‌های مورد فعالیت آنها رویکردی است که از اهمیتی خاص به ویژه در سکو‌ها و مخازن به دلیل اهمیت و خطرناک بودن و ضرورت بر برخورداری از صنایع روزهای تک و... کاملاً محسوس است و مطلوب است وزیر نفت آینده به‌طور جدی به این مقوله بنگرد، تا فاصله دانش و حضور فناوری‌های نوین با سطح استانداردها روز دنیا را کاهش دهد، چراکه اگر

به‌کارگرفتن دیپلماسی سیاسی – اقتصادی مناسب در این وزارتخانه از سوی وزیر نفت آتی، ضرورتی است که می‌تواند به خوبی سهم ایران از منابع نفت و گاز ایران در میادین مشترک با همسایگان را افزایش دهد و از سوی دیگر تلاش برای رفع تحریم‌ها و... فرصت سرمایه‌گذاری خوبی برای به‌روزرسانی و نوسازی پالایشگاه‌ها و... ایجاد کند تا با فراوری منابع نفت و گاز از خام فروشی جلوگیری کرده و به این ترتیب با افزایش صادرات، درآمد‌های ارزی کشور را رشد دهد. همچنین به باور صاحب‌نظران وزیر نفت آینده باید برخورداری از دانش و تخصص کافی در صنایع بالادستی و اشراف به دیپلماسی نفت و انرژی در سطح جهانی، باوجهه و حضوری مقتدرانه، جایگاه مطلوب پیشین ایران در مجامع بین‌المللی نفتی چون اوپک و... را احیا و بهبود بخشد. در این زمینه با هدایت الله خادمی، نماینده ادوار مجلس گفت‌وگو کرده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

این فاصله به تدریج افزایش یابد، با هدررفت منابع انرژی، فوران چاه‌ها و کندی پیشرفت پروژه‌ها مواجه می‌شویم که برخلاف منافع ملی – مردمی محسوب می‌شود.

◀ **با وجود برخورداری از منابع غنی نفت و گاز در کشور، همچنان با مشکلات بسیاری در این زمینه روبه‌رو هستیم و درآمد مناسبی از این محل حاصل نمی‌شود. چه اقداماتی باید سرلوحه برنامه‌های وزیر نفت منتخب حوزه‌های دیگر در کشور در سطح کلان وارد خواهد کرد و ناترازی‌ها در این بخش باعث ایجاد بحران در کشور خواهد شد**

افزایش ضریب برداشت از منابع نفت و گاز باید افزایش یابد، چراکه در صورتی که با ضرباتنگ کنونی برای برداشت از این منابع حرکت کنیم، در آینده بخش اعظم نفت و نفت و گاز خود را به دلیل عدم امکان بهره‌وری و استحصال در ریزر زمین از دست خواهیم داد. احداث پالایشگاه‌های جدید باید در صدر و اولویت برنامه‌های وزیر نفت آتی باشد، تا بتوانیم توصیه مقام معظم رهبری مبنی بر ممانعت از خام فروشی را در کشور عملیاتی کنیم و از سوی دیگر بتوانیم معضل ناترازی بنزین که به از بین رفتن منابع ارزی کشور نیز منتهی می‌شود، پایان دهیم. ا متاسفانه در حال حاضر با وجود منابع غنی انرژی نفت و گاز در کشور منابع

ولی... سیف، رئیس کل اسبق بانک مرکزی:

چای دیش، محصول ارز دستوری است

دو گروه از عوامل بروی نرخ ارز اثرگذار است، گروه اول عوامل بنیادی اقتصادی و گروه دیگر عوامل غیر اقتصادی و انتظاراتی هستند. و وظیفه بانک مرکزی صرفا کنترل و خنثی سازی عوامل اثرگذار غیر اقتصادی و نوساناتی است که تحت تأثیر شرایط سیاسی و انتظاراتی به وجود می‌آیند.

وی افزود؛ اما در رابطه با عوامل بنیادی اقتصادی که نرخ واقعی ارز متاثر از آنها شکل می‌گیرد، بانک مرکزی نمی‌تواند و اساسا نباید اقداماتی انجام دهد که منجر به افزایش شکاف بین قیمت بازار و قیمت واقعی ارز شود. برای مثال وقتی در اقتصاد با تورم ۴۰ درصدی مواجه هستیم اگر اصرار بر جلوگیری از افزایش نرخ ارز باشد و منابع ارزی هم این امکان را به بانک مرکزی بدهد ممکن است برای کوتاه مدت نتیجه مورد نظر حاصل شود اما باید بپذیریم این اصرار، دارای آثار منفی جدی روی متغیرهای اقتصادی از قبیل تولید ملی، اشتغال، کاهش صادرات، افزایش واردات و بسیاری مشکلات دیگر بوده و به هیچ وجه در بلندمدت هم نمی‌تواند ادامه پیدا کند. این تجربه در گذشته چندین بار تکرار شده و همواره شاهد این بودیم که در مقاطعی منابع ارزی بانک مرکزی اجازه این کار را می‌داد که قیمت هاسرکوب شود اما به این دلیل است که در منابع، محدودیتی ایجاد می‌شد، شاهد جهش نرخ ارز بودیم که اقتصاد را با یک نوسان شدید روبه‌رو می‌کرد.

◀ **چگونگی پیدایش ۲۴۰۰ تومانی**

رئیس کل اسبق بانک مرکزی با اشاره به روند تصمیم‌گیری درباره تولد ارز ۴۲۰۰ تومانی در دولت دوازدهم اظهار داشت: در دوره‌ای که مسئولیت بانک مرکزی را برعهده داشتم در تیرماه سال ۹۶ گزارشی در کمیسیون اقتصادی دولت مطرح کردم مبنی بر اینکه روند به گونه‌ای است که باید اجازه

به‌دهیم نرخ ارز تحت تأثیر متغیرهای اقتصادی افزایش پیدا کند و نباید با اصرار بر جلوگیری از تأثیر

آرمان ملی

اقتصاد

تا جریان پالایشگاه سازی در کشور ایجاد و سرعت یابد. ساخت پالایشگاه‌هایی مانند پالایشگاه آبادان و دیگر پالایشگاه‌ها که مازوت زیادی تولید می‌کنند نیز باید ارتقا و بازسازی شوند تا میزان آلودگی‌ها در کشور کاهش یابد و مانع از تحمیل هزینه‌های اضافه و ضرر وزیان اقتصادی برای مهران آن شویم و از طرف دیگر شاخص عوامل تهدیدکننده سلامت مردم نیز کمتر شود. قطعا با بازسازی و نوسازی پالایشگاه‌ها میزان عوامل تخریب‌کننده محیط زیست نیز کاهش پیدا می‌کند و سطح ایمنی در کشور درحوزه نفت و گاز به سطح استاندارد‌های جهانی در میادین نفت و گاز نزدیک می‌شود، در این زمینه می‌توان با الگوبرداری از کشورهای موفق در این زمینه عملیات اجرایی آن را در دولت چهاردهم آغاز کنیم که البته قطعا این پروسه و فرآیندها در ۵ ماهه نخست از شروع دولت جدید توسط وزیر نفت کلید بخورد تا به تدریج به مراحل پایانی آن بعد از ۵ ماه نیز نزدیک شویم. قطعا چنانچه وزیر نفت از سیاست مداری و تدبیر لازم برخوردار باشد می‌داند که مطالبه ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیارد دلار از رئیس‌جمهور در مرحله نخست برای اجرای پروژه‌های موجود در این زمینه، اقدامی نامعقول و غیرممکن است، در حقیقت وزیر نفت باید با ریزنی و اقدامات موثر بتواند سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی را به کشور هدایت کند تا مشکلات موجود کاهش یابد. چرا که مطالبه اعتبار مالی ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیارد دلاری از دولت برای بهبود وضعیت انرژی از دولت، پیش از این در دولت سیزدهم نیز تکرار شده و نتیجه‌ای به دنبال نداشت که ادعایی اشتباه و در مسیر راحت طلبی باشد که با دراختیار داشتن این مقدار از منابع مالی، انجام کار برای هر کسی ممکن و ساده باشد، اما پیش‌بینی و پیشبرد برنامه‌ها در این زمینه نیاز به مهندسی و تمهیداتی خاص دارد که نیاز به فردی باتجربه و کارآمد به‌عنوان وزیر دارد. در حقیقت پیشبرد پروژه‌های نفتی با اجرای فرآیندی‌های مناسب می‌تواند با دراختیار گرفتن سرمایه‌ای کمتر از مبالغ یاد شده به‌صورت پلکانی انجام شود و با سرمایه‌گذاری کمتر در مرحله نخست، پلکانی برای اجرا در مراحل بعدی باشد. وزیر نفت ایران باید با دراختیار داشتن دیپلماسی اقتصادی – سیاسی موفق به بازگرداندن شأن ایران در میادین و مجامع بین‌المللی مانند اوپک و... باشد و جایگاه تا حدی از دست رفته ایران کشورمان را مجددا احیا کند. بدهی‌های است وزارت نفت نیاز به وزیر دارد که کارشناسان و افراد فعال در بدنه این وزارتخانه با اطمینان از قدرت و تخصص و اقتدار او آماده فرمانبری با طیب خاطر نسبت به توانمندی‌های او، وی را بپذیرند. آگاهی و اشراف وزیر نفت دولت چهاردهم به صنایع بالادستی در حوزه وزارت نفت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و وزیر نفت آینده حتما باید کسی باشد که از صنایع بالادستی نفت سابقه حضور مفید داشته باشد چراکه وزیر با سابقه حضور در صنایع پایین دستی امکان و آگاهی حضور در وزارت نفت را نخواهد یافت، چراکه تبحر از چگونگی انجام کار در حوزه حفاری و اکتشاف شرط لازم برای پذیرش وزارت در حوزه نفت است. به این ترتیب شرکت‌های چون: شرکت ملی نفت، شرکت ملی حفاری، حوزه‌هایی هستند که به اموری چون اکتشاف در حوزه صنایع بالادستی نفت می‌پردازند و تبحر وزیر در این بخش‌های می‌تواند ماهرانه در عرصه وزارت نفت برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های مناسب و تخصصی داشته باشد. از این رو بودن فردی در بدنه وزارت نفت شرط لازم و کافی برای احراز منصب وزارت در این زمینه نیست و تاکنون به تجربه ثابت شده است که وزیر نفت بدون تجربه در صنایع بالادستی کارنامه موفقیتی نبوده است.

در حال حاضر وزارت نفت و وزارت نیرو پاشنه آشیل کشور شده و قطعا موفقیت یا شکست هر کدام از این دو بازناب وسیعی در کارنامه رئیس‌جمهور خواهد داشت و ناکامی‌های احتمالی حتما به اقتصاد و حوزه‌های دیگر در کشور در سطح کلان وارد خواهد کرد و ناترازی‌ها در این بخش باعث ایجاد بحران در کشور خواهد شد

ارزی بسیاری برای واردات گاز و بنزین را در شرایط دشوار تحریمی از دست می‌دهیم، بنابراین بسیار مهم است رئیس‌جمهوری دولت چهاردهم با مرکز بر سیاست‌های رف‌ع تحریم و الحاق به FATF، بستر مناسبی برای وزیر نفت آینده برای افزایش سرمایه‌گذاری خارجی و همچنین دعوت از سرمایه‌گذاران ایرانی خارج از کشور فراهم آورد

مسیر اجراء تغییر می‌دهد و در نهایت شاهد انحراف از هدف می‌شویم.

سیف درباره تجربه حذف یکباره ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی در دولت سیزدهم و ایجاد تورم‌های بالا در اقلام و کالاهای اساسی مردم تأکید کرد: این‌که می‌گوییم حذف شوک آواز از ترجیحی به‌طور وحشتناک اقتصاد کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد

و ممکن است که توان تحمل آن در جامعه وجود نداشته باشد، به همین دلیل است و معتقدم روش شوک‌دهنده به هیچ وجه مناسب شرایط مانیتس بنا براین باید از روش تدریجی استفاده کنیم. یکی از روش‌های حذف تدریجی این است که یکسان سازی نرخ ارز از حذف پایین‌ترین نرخ ارز در اقتصاد آغاز کنیم و کالاهایی که مشمول این نرخ ارزی شدند را تحت‌ارز ترجیحی با قیمت بالاتر قرار دهیم. رئیس کل اسبق بانک مرکزی اظهار داشت: هدف اصلی از سیاست‌جبرانی ترمیم قدرت خرید دهک‌های پایین درآمدی است موضوع مهم در این رابطه شناسایی دقیق خانوارهای مشمول است که به دلیل ضعف‌های اطلاعاتی از پیچیدگی‌های زیادی برخوردار است. اگر یارانه‌های مربوط به سیاست‌جبرانی با دقت تخصیص داده نشود مشکلی ایجاد نخواهد شد و فشارهای وارده بر اقشار مذکور از این طریق می‌تواند خنثی شود. در غیر این صورت ممکن است انجام اصلاحات منجر به ناراضی و فشارهای اجتماعی شود و در نتیجه دولت ناگزیر انجام اصلاحات را متوقف کند.

سیف درباره اظهارات برخی از کارشناسان اقتصاد مبنی بر اینکه دولت‌ها چرا برای مبارزه با رانت ارز ترجیحی، با مفسدان این جریان برخورد نمی‌کنند و با حذف ارز ترجیحی تمام مردم تنبیه می‌شوند، گفت: در این نکته مهم تردیدی نداشته باشیم که اصولی‌ای از مهم‌ترین عوامل رانت جوئی و فساد، وجود نرخ‌های ترجیحی دستوری در اقتصاد است. این واقعیت قابل انکار نیست، نمونه بارز آن همین پرونده فساد مربوط به چای دیش است. قوی‌ترین سیستم‌های نظارتی و پلیسی در دنیا هم نمی‌تواند به‌صورت کامل جلوی رانت و فساد‌های مربوط به نرخ‌های ترجیحی و قیمت‌های دستوری را بگیرد. اگر نرخ ارز واقعی و همان نرخ بازار باشد انگیزه سوءاستفاده از آن بسیار ضعیف می‌شود اما وقتی نرخ ارز ترجیحی است، طبیعتا انگیزه فساد افزایش پیدا می‌کند.

رئیس کل اسبق بانک مرکزی گفت: این‌که می‌گوییم حذف شوک آوز ارز ترجیحی به‌طور وحشتناک اقتصاد کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد و ممکن است که توان تحمل آن در جامعه وجود نداشته باشد، به همین دلیل است و معتقدم روش شوک‌دهانه به هیچ وجه مناسب شرایط مانیتس، بنابراین باید از روش تدریجی استفاده کنیم. یکی از روش‌های حذف تدریجی این است که یکسان سازی نرخ ارز از حذف پایین‌ترین نرخ ارز در اقتصاد آغاز کنیم و کالاهایی که مشمول این نرخ از می‌شدند را تحت ارز ترجیحی با قیمت بالاتر قرار دهیم.

ولی... سیف در گفت‌وگو با ایلنا درباره سیاست‌های اقتصادی دولت چهاردهم و ضرورت تغییر در سیاست‌های بانک مرکزی و همچنین زرمه‌هایی از احتمال اجرای یکسان سازی نرخ ارز و حذف تمام نرخ‌های ترجیحی در این دولت اظهار داشت: ابتدا باید گفت اینکه در تیم اقتصادی دولت انسجام و هماهنگی کامل وجود داشته باشد و یک نفر به‌عنوان هماهنگ‌کننده قبول مسئولیت کند بسیار مناسب و مفید خواهد بود. البته تعبیر فرماندهی را برای آن نمی‌پسندم چون هر یک از دستگاه‌ها به تنهایی در مقابل قانون مسئولند و باید پاسخگو باشند. عین‌حال بانک مرکزی دستگاهی مستقل از دولت است که وظایف و اختیاراتش به موجب قانون مشخص شده است. اهداف بانک مرکزی عموما اهدافی بلندمدت هستند که نباید و نمی‌تواند تحت الشعاع اهداف کوتاه‌مدت دولت‌ها قرار گیرد. به‌عنوان مثال مسئولیت کنترل نقدینگی و تورم یک هدف بلندمدت را به‌صورت پایدار و مستمر دنبال می‌کند.

وی تأکید کرد: اینکه رئیس کل بانک مرکزی به‌عنوان یکی از اعضای دولت دیده می‌شود و هر زمان بحث معرفی کابینه جدید است، رئیس کل بانک مرکزی هم مشمول تغییر شود به هیچ وجه منطقی نیست. بر همین اساس هم هست که به موجب قانون دوره مسئولیت رئیس کل بانک مرکزی پنج سال تعیین شده است. این در حالی است که دولت‌ها دوره‌های چهار ساله دارند. یعنی اگر کسی به‌عنوان رئیس کل انتخاب شده و قبل از پایان دوره مسئولیتش، دولت عوض می‌شود لازمی و با ضرورتی در تغییر رئیس کل بانک مرکزی وجود ندارد. بر همین اساس حضور رئیس کل بانک مرکزی